

Toimintamallien arviointiliite

MALLIN NIMI: Hyvä tulo lastensuojelun sijaishuoltoon

LINKKI MALLIIN: <https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/hyva-tulo-lastensuojelun-sijaishuoltoon>

Tämä lomake tukee Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen (ESR+ TL 5.1) -aluehankkeissa kehitettävien sosiaalisten innovaatioiden kuvaamista Innokylään ohjelmakauden tavoitteiden mukaisesti. Lomakkeen sisällöksi on valikoitu Turvaverkkoja Nuorten Tulevaisuuteen -ohjelman erityispiirteet: sosiaalinen innovatiivisuus, yhteiskehittäminen ja kytkeytyminen lastensuojelun strategisten tavoitteiden mukaiseen toteutukseen.

Kysymykset on koottu [Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027](#) - Ohjelma-asiakirjasta, [Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen \(erityistavoite 5.1\) teemakuvauksista](#) ja hakuohjeista (rahoitushaut 2023, 2024 sekä 2025, [eura2021](#)).

Lisätietoa: rakennerahastot.fi, Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 ja www.thl.fi/soila sekä Turvaverkkoja Nuorten Tulevaisuuteen Innokylän kokoisuuteen linkitetään kaikki ohjelmakauden toimintamallit: <https://innokyla.fi/fi/kokonaisuus/turvaverkkoja-nuorten-tulevaisuuteen-esr-tl51>

Tämän lomakkeen hyödyntäminen

- ESR+ TL 5.1. hanketoimijoille arviointiliite toimii toimintamallien kirjaamisen ja mallintamisen apukysymyslomakkeena.
- Kun malli on valmis, SOILA-koordinaation edustajat täyttävät lomakkeen ja se liitetään Innokylään toimintamallin kuvauksen liitteeksi.

Hyvä tulo lastensuojelun sijaishuoltoon -mallin arviointi

Päivämäärä: 25.6.2025

Sosiaalisen innovaation mallinnuksen tyyppi	
Tuote - Tuoteinnovaatio on uusi tai parannettu käyttöön ottama tavara, joka eroaa merkittävästi organisaation aiemmista tavaroista.	
Palvelu - Palveluinnovaatio on uusi tai parannettu käyttöön ottama palvelu, joka eroaa merkittävästi organisaatio aiemmista palveluista.	
Prosessi - Prosessi-innovaatio on organisaation käyttöön ottama uusi tai olennaisesti parannettu tavaroiden tai palveluiden tuotantoprosessi, jakelumenetelmä tai tukitoiminto.	
Toimintamalli - Toimintamalli on suunnitelma tai malli, jonka mukaan toimitaan tai järjestetään toimintaa.	x
Menetelmä - Menetelmä on keino tai tapa tehdä jokin asia.	x
Muu, mikä?	
Toimintamalli on uusi, ellei	x
minkä aiemman innovaation tai toiminnan pohjalta malli on kehitetty?	

Ohjelmakauden strategiset tavoitteet. (Toimintamalli voi kohdentua yhteen tai useampaan 1 – 4:stä strategisesta tavoitteesta. Huomioitu	Kyllä	Ei
1) Lasten sijoitusten määrä on vähentynyt		
2) Koko perheen ja erityisesti vanhemmuuden tukeminen on toteutunut	x	
3) Jälkihuolto on uudistunut monialaiseksi aikuistumisen tueksi		
4) Lastensuojelun sijaishuollon palvelujärjestelmä kykenee vastaamaan sijaishuollossa olevien lasten mielenterveys- ja päihdeongelmiin		

Mallinnuksesta löytyvät seuraavat sosiaalisen innovaation piirteet:	Kyllä	Ei
1. Uusi, toimiva idea omassa toimintaympäristössään	x	
2. Ratkaisu yhteiskunnan tarpeisiin ja ongelmiin – vastaa hyvinvointialueen ja sen lastensuojelun tarpeisiin	x	
3. Yhteiskunnallista hyvää tuottava vaikutus – paikallinen lastensuojelu uudistuu	x	
4. Kohderyhmä- ja tarvelähtöisyys – ammattilaisten, lasten, nuorten ja perheiden tarpeet on huomioitu	x	
5. Liittyminen laaja-alaisesti lasten, nuorten ja perheiden arkeen ja pärjäävyyteen	x	
6. Keinoiltaan sosiaalinen – yhteistyö ammattilaisten ja asiakkaiden välillä toteutuu	x	
7. Uudet vuorovaikutussuhteet – vaikuttavuuden edistäjänä ja toimijoiden yhdistäjänä	x	
8. Osallisuus - vahvistaa asiakkaan sosiaalista osallisuutta, toimijuutta, hyvinvointia	x	
9. Yhteiskehittäminen – toteutuu palveluiden ideoinnissa, suunnittelussa ja toteutuksessa	x	
10. Yhteiskunnallinen päämäärä – lastensuojelun palvelujärjestelmä uudistuu	x	
11. Paikallisuus ja kontekstisidonnaisuus – on huomioitu paikallinen lastensuojelun uudistamisen toimintaympäristöineen	x	
12. Kiinnittyminen ekosysteemiin – laaja / vahva yhteistyö muiden toimijoiden kanssa	x	
13. Verkostomaisuus – yhdistää eri toimijoiden osaamista ja voimavaroja	x	
14. Uutta osaamista kasvattava – ammattilaisten uusi kyvykkyys vahvistuu	x	
15. Innovaatio on laadukas levitettävyyden näkökulmasta – toimintamallia on kokeiltu, testattu ja paranneltu / jatkojalostettu	x	
16. Ratkaisun sosiaalinen, taloudellinen ja ekologinen kestävyys on huomioitu – kustannus- ja resurssihyödyt on arvioitu		x

Kommentoinut [TH1]: Muokkasin piirteitä niin, että kaikissa lauseissa on ajatusviiva ja toiminnan suunta (mihin suuntaan asiaa mallissa viedään)

Kommentoinut [TH2]: Liittyy

Toimintamallin yhteiskunnallisten innovaatioiden kriteerit. Vakiintuminen ja skaalautuminen	Kyllä	Ei
Innovaation vaikutuksia on arvioitu	x	
Innovaation prosessit on kuvattu selvästi	x	
Toimintamalli on osa kehittäjäorganisaation tai jonkin muun organisaation vakiintunutta toimintaa		x
Toimintamalli on levinnyt ja käytössä useammalla eri toimijalla Suomessa		x
Innovaatio on sovellettavissa muille alueille kotimaassa	x	
Innovaatio on sovellettavissa eri kohderyhmien tarpeisiin	x	
Innovaatio on sovellettavissa eri toimialoille	x	

Arviointiyhteenvedo:

Hyvä tulo lastensuojelun sijaishuoltoon toimintamalli jäsentää ammattilaisten työskentelyä 28 päivän ajan nuoren muuttaessa lastensuojelun asuinyksikköön. Se sisältää päivä- ja viikkokohtaiset ohjeet, tiekartat nuorelle ja työntekijälle sekä Suunnitelman luvattomien poissaolojen eli hatkaamisen ennaltaehkäisemiseksi.

Malli vastaa strategiseen tavoitteeseen 2: Vanhemmuuden tuki. Malli sisältää 15 sosiaalisen innovaation piirrettä. Erityisesti mallin ansioksi voi mainita, että toimintamalli on kokonaan uusi ja se vastaa sekä kansalliseen että paikalliseen lastensuojelun haasteeseen ja että, se on testattu seitsemässä eri lastensuojelulaitoksessa kolmen kuukauden aikana yhteensä 23 nuoren ja yli 100 ammattilaisen kanssa.

Lupaavaksi arvioidulla mallilla on myös hyvät mahdollisuudet vakiintua osaksi Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen toimintaa, koska sen vakiinnuttaminen on osa vuosina 2024–2027 käynnissä olevan Turvaverkkoja Pohjois-Karjalan nuorten tulevaisuuteen eli TuTu-hankkeen tavoitteita. Hankkeen työntekijät toimivat tiiviissä yhteistyössä asuinyksiköiden työntekijöiden kanssa.

Malli on hyvin kiinnittynyt lastensuojelun ydinekosysteemiin jo kokeiluvaiheessa, sillä sitä on kokeiltu aidossa lastensuojelun toimintaympäristössä lasten, ammattilaisten ja läheisten arjessa hyvin tuloksin. Toimintamalli jää myös pilotoinnin jälkeen käyttöön Siun soten lastensuojelun asuinyksiköissä sekä Familiarin Joensuun yksiköissä.

Mallia jatkokehittäessä huomiota tulee kiinnittää sen laajenemiseen osana lastensuojelun ekosysteemiä (mm. sosiaali- ja kriisityö, mielenterveys- ja päihdetyö, yhteys kouluun ja poliisiin) sekä sen taloudelliseen ja ekologiseen kestävyys (kustannus- ja resurssilaskenta, kiinnittyminen hyvinvointialueen pysyviin rakenteisiin ja johtamisjärjestelmään).

Mallia on mahdollista jatkokehittää soveltuvaksi myös uusille kohderyhmille ja toimialoilla, kuten vammaisten lasten asuinyksiköihin.